I sag 294/81

CONTROL DATA BELGIUM NV SA, aktieselskab efter belgisk ret, 50, rue de la Fusée, 1130 Bruxelles, ved advokat Ian S. Forrester, Skotland, for advokaterne Oppenheimer, Wolff, Foster, Shepard & Donnelly, Minneapolis og St. Paul, Minnesota, USA og Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Jean-Claude Wolter, 2, rue Goethe,

sagsøgere,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved Richard Wainwright, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse hos Oreste Montalto, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg, Luxembourg,

sagsøgte,

angående annullation af Kommissionens beslutning 81/692 af 10. august 1981 (EFT L 252, s. 36), der fastslår, at indførsel af apparaterne »Control Data-Cyber 170-720« og »Cyber 170-750« ikke kan ske med fritagelse for told efter den fælles toldtarif,

har

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden P. Pescatore, dommerne O. Due og K. Bahlmann,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

I — Gældende retsforskrifter

Den omtvistede beslutning er truffet i henhold til Rådets forordning nr. 1798/75 af 10. juli 1975 om fritagelse for told efter den fælles toldtarif ved indførsel af uddannelsesmæssigt, videnskabeligt eller kulturelt materiale (EFT L 184, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 1027/79 af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 1) og Kommissionens forordning nr. 2784/79 af 12. december 1979 om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 1798/75 (EFT L 318, s. 32).

Disse forordninger havde til formål at sikre, at Fællesskabet anvender den inden for UNESCO's rammer udarbejdede Firenze-aftale, hvortil der er udstedt supplerende bestemmelser ved Nairobi-protokollen, som er godkendt af Rådet ved beslutning 79/505 af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 13).

Ifølge artikel 1 i Firenze-aftalen, som trådte i kraft den 21. maj 1952, »forpligter de kontraherende stater sig til ved import eller i forbindelse med import at fritage nedenstående genstande for skatter eller afgifter:

...

b) genstande ... af videnskabelig art. ... opført i bilagene ... D ...« [1].

Aftalens bilag D omfattede oprindeligt, med visse nærmere angivne undtagelser, »videnskabelige instrumenter og apparater, som udelukkende er bestemt til undervisning eller ren videnskabelig forskning« [1].

I den første betragtning til ovennævnte forordning nr. 1798/75 hedder det: »For at lette såvel den frie udveksling af ideer som udøvelse af kulturelle aktiviteter og videnskabelig forskning inden for Fællesskabet bør der i videst mulig omfang indrømmes materiale af uddannelsesmæssig, videnskabelig eller kulturel art fritagelse for told efter den fælles toldtarif ...«. Forordningens bilag I og II indeholder en liste over genstande af denne art, og det bestemmes endvidere i forordningens artikel 3, at »de videnskabelige instrumenter og apparater, som ikke omfattes af artikel 2, og som udelukkende indføres til uddannelsesformål eller til rent videnskabelig forskning, kan fritages for told efter den fælles toldtarif ...« (på visse betingelser).

Nairobi-protokollens tillæg D indeholder følgende bestemmelse, ifølge hvilken bl.a. nedenstående genstande fritages for told:

»i) Videnskabelige instrumenter eller apparater, under forudsætning af:

a) at de er adresseret til offentlige eller private institutioner af videnskabelig eller uddannelsesmæssig

1 — Domstolens oversættelse.

karakter, som af indførselslandets kompetente myndigheder er godkendt som berettigede til toldfri indførsel af sådanne genstande, og at de anvendes til ikke-erhvervsmæssige formål . . .«.

Den af UNESCO udarbejdede vejledning for anvendelse af Firenze-aftalen og protokollen hertil indeholder følgende bemærkninger til tillæg D:

»Regeringseksperterne har tillagt den fri bevægelighed for videnskabelige instrumenter, navnlig i udviklingslandene, betydelig vægt. De har understreget, at bestemmelserne i nærværende bilag til Firenze-aftalen bør anvendes så liberalt som overhovedet muligt og med skyldig hensyntagen til de fremskridt, der er sket inden for videnskaben og teknologien siden aftalen blev udfærdiget. De har derfor anbefalet, at begrebet 'ren videnskabelig forskning' fortolkes på en sådan måde, at kun indførsel af instrumenter og apparater til et erhvervsmæssigt formål undtages herfra.

. . .

Signatarstaterne anvender en vidt forskellig praksis med hensyn til hvilke kategorier af videnskabelige instrumenter og apparater, der toldfritages i medfør af bestemmelserne i aftalens bilag D. Enhver liste over sådanne instrumenter eller apparater er undergivet hyppige ændringer på grund af den stadige udvikling inden for den videnskabelige forskning.

. . .

. . . Blandt de kategorier af videnskabelige apparater, som visse lande toldfritager i medfør af bilag D, kan dog som eksempel nævnes følgende (nedennævnte liste er på ingen måde udtømmende):

Astronomiske instrumenter (f.eks.: coelostater, spektroheliografer, spektrohelioskoper, teleskoper, meridiankredse).

Laboratorievægte og andre præcisionsvægte.

Lysmikroskoper med eller uden udstyr til fotografering eller projektion.

Instrumenter og elektriske apparater til måling og verifikation (f.eks. amperemetre, ohmmetre og voltmetre), frekvenstællere, målebroer, oscilloskoper og oscillografer, fasemetre, potentiometre, synkroskoper.

Geofysiske instrumenter (f.eks. seismoskoper og seismografer).

Instrumenter til hydrologi (f.eks. strømmålere, regnmålere med og uden skriver, vandstandsmålere, bølgegangs- og tidevandsmålere).

Instrumenter til måling og verifikation af varme-, lys- og lydmængder (f.eks. kalorimetre, luxmetre, fotometre).

Instrumenter og apparater til måling og detektion af alfa-, beta-, gamma-, røntgen og kosmiske stråler og lign. (f.eks. dosimetre, geiger-tællere, scintillations-tællere).

Instrumenter og apparater til analyse eller forskning inden for fysik og kemi (f.eks. kolorimetre, polarimetre, refraktometre, saccharimetre, spektrofotometre, spektrometre, spektroskoper).

Maskiner og udstyr til mekanisk prøvning af hårdhed, trækstyrke, trykstyrke, materialers elasticitet (f.eks. metaller, træ, tekstiler, papir eller plastmaterialer).

Meteorologiske instrumenter (f.eks. aktinometre, anemometre, nefoskoper, solautografer).

Mikroskoper samt mikroskoper til elektron- og protondiffraktion.

Atomfysikudstyr.

Bilag D i protokollen til aftalen udvider toldfritagelsen til alle videnskabelige instrumenter og apparater, uanset om de er bestemt til undervisning eller til ren videnskabelig forskning. Dette gælder dog ikke de instrumenter og apparater, som er bestemt til erhvervsmæssige formål, idet den opretholder betingelsen om, at de skal være bestemt til undervisnings- eller videnskabelige institutioner, og at de skal benyttes under disses tilsyn.«

Som følge af protokollens godkendelse ændrede Rådet ved ovennævnte forordning nr. 1027/79 bl.a. artikel 3 i forordning nr. 1798/75, som nu har følgende ordlyd:

»Artikel 3

1. De videnskabelige instrumenter og apparater, som ikke omfattes af artikel 2, og som udelukkende indføres i ikke-erhvervsmæssigt øjemed, kan fritages for told efter den fælles toldtarif, såfremt:

...

3. Ved anvendelsen af denne artikel gælder følgende:

— ved videnskabeligt instrument eller apparat forstås apparater eller instrumenter, som i kraft af deres objektive tekniske kendetegn og de resultater, de gør det muligt at opnå, udelukkende eller hovedsageligt er egnede til brug ved videnskabeligt arbejde . . .«.

Ovennævnte forordning nr. 2784/79 om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 1798/75 indeholder i afsnit III en række særlige bestemmelser vedrørende anvendelsen af sidstnævnte forordnings artikel 3, herunder bl.a. følgende artikel 5, stk. 1:

»Ved anvendelse af artikel 3, stk. 3, første led, i forordning (EØF) nr. 1798/75 forstås ved et videnskabeligt instruments eller apparats 'objektive tekniske kendetegn' kendetegn, der fremkommer som et resultat af konstruktionen af det pågældende instrument eller apparat eller ved tilpasninger af instrumentet eller apparatet i forhold til et standardinstrument eller apparat, og som gør det muligt at opnå større præsentationer for sædvanlig industriel eller erhvervsmæssig brug.

Såfremt det på grundlag af disse objektive tekniske kendetegn ikke er muligt klart at afgøre, om et instrument eller apparat skal anses som et videnskabeligt instrument eller apparat, undersøges det, til hvilke formål instrumenter eller apparater af den art, som der anmodes om toldfri indførsel for, sædvanlig anvendes i Fællesskabet. Viser denne undersøgelse at det pågældende instrument eller apparat hovedsagelig anvendes til videnskabelige formål, anses det for at være af videnskabelig karakter.«

Ifølge forordningens artikel 7 træffes beslutningen om toldfritagelse af den kompetente nationale myndighed, såfremt den råder over alle de oplys-

ninger, som er nødvendige for at afgøre, om det pågældende instrument eller apparat bør betragtes som videnskabeligt eller ej. I modsat fald videresendes ansøgningen om toldfritagelse til Kommissionen, som indhenter udtalelse fra medlemsstaterne og som, i tilfælde af at en medlemsstat gør indsigelse mod toldfritagelsen, forelægger sagen for en ekspertgruppe, sammensat af repræsentanter fra medlemsstaterne, der ved behandlingen af ansøgningen træder sammen inden for rammerne af Toldfritagelsesudvalget.

Toldfritagelsesudvalget udfærdigede den 12. februar 1980 et arbejdsdokument, som bl.a. indeholder følgende forklarende bemærkninger vedrørende begrebet »videnskabelige instrumenter og apparater«.

1.3.1. Videnskabelige apparater eller instrumenter omfatter normalt ikke

a) instrumenter og apparater, som normalt benyttes til produktion, erhvervsmæssig udnyttelse af produktionen, rutineanalyser eller til andre ikke-videnskabelige formål (motorer, værktøjsmaskiner, datamater, grafiske skrivere, osv.)

...

1.3.2. Nogle af de under punkt 1.3.1. nævnte instrumenter eller apparater kan i visse tilfælde anses som videnskabelige instrumenter eller apparater, hvis de udbygges eller undergår væsentlige ændringer med det formål at fremstille instrumenter eller apparater, der er særlig egnet til forskning eller undervisning.

1.3.3. Endelig kan der indrømmes toldfritagelse for visse af de under punkt 1.3.1. nævnte instrumenter eller apparater, hvis de indgår i et samlet anlæg, der som helhed har karakter af at være et videnskabeligt instrument eller apparat, således at dette instrument eller apparat er uundværligt for driften af det samlede anlæg (f.eks. en mikrodatamat, der er indbygget i et spektrofotometer).

II — Faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

De frie universiteter i Bruxelles ønskede at importere de omtalte datamaskiner »Control Data-Cyber 170-720« og »Cyber 170-750« toldfrit og indgav i forening med sagsøgeren Control Data Belgium NV SA ansøgning herom til det belgiske toldvæsen, som forelagde sagen for sagsøgte, Kommissionen. Kommissionen underrettede medlemsstaterne og modtog følgende svar fra de medlemsstater, som gjorde indsigelse mod den toldfrie import:

Nederlandene: »De pågældende datamaskiner er indrettet til at behandle såvel videnskabelige data som data fra private virksomheder. De besidder derfor ikke sådanne objektive kendetegn, som gør dem særligt egnede til videnskabelig forskning«.

Det forenede Kongerige: »Ingen videnskabelige kendetegn«.

Republikken Irland: »Irish Technical Authority finder, at de pågældende instrumenter ikke bør kvalificeres som videnskabelige efter forordning nr. 1798/75, idet de omhandlede datamaskiner er 'general purpose machines'«.

I referatet af Toldfritagelsesudvalgets møde, for hvem sagen dernæst blev forelagt, hedder det:

8. Sag 023/81: Control Data CD Cyber 170-720 og 170-750

8.1. Denne sag vedrører indførsel af edb-udstyr i henhold til en leasingkontrakt. Importøren har med advokatbistand udarbejdet en omfattende rapport, hvori han giver en begrundelse for, at dette udstyr bør betragtes som videnskabeligt. Da denne sag er af væsentlig betydning, har Belgien forelagt den for udvalget.

8.3. Eksperten fra Ispra anførte, at de særlige tekniske egenskaber, som importøren havde fremført som begrundelse for apparatets videnskabelige karakter, alle var *normale* egenskaber ved dataudstyr. Det anvendte programmel var på ingen måde fremstillet specielt til videnskabelig anvendelse, og det kunne udskiftes; det måtte derfor ubetinget afvises, at det pågældende udstyr var af videnskabelig karakter.

8.4. Udvalget tilsluttede sig denne udtalelse.

Den 10. august 1981 vedtog Kommissionen den omtvistede beslutning, der er rettet til medlemsstaterne, således som det er foreskrevet i forordning nr. 1027/79. Heri fastslog Kommissionen, at apparaterne ikke kunne kvalificeres som videnskabelige. I de relevante betragtninger til beslutningen hedder det:

»i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, i forordning (EØF) nr. 2784/79 er en ekspertgruppe, sammensat af repræsentanter fra alle medlemsstaterne, trådt sammen i Toldfritagelsesudvalget den 23. juni 1981 for at undersøge sagen;

det fremgår af denne undersøgelse, at det drejer sig om datamater;

apparaterne har ikke de objektive kendetegn, som gør dem særligt egnet til videnskabelig forskning; apparater af denne art anvendes i øvrigt især til ikke-videnskabelige formål; den måde, hvorpå apparaterne anvendes i det foreliggende tilfælde, er ikke nok til at give dem karakter af videnskabelige apparater; de kan derfor ikke anses for at være videnskabelige apparater; det er af denne grund ikke berettiget at tillade de omhandlede apparater indført toldfrit . . .«.

Ved stævning, registreret den 23. november 1981, har sagsøgeren anlagt nærværende sag. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

Ved kendelse af 14. juli 1982 har Domstolen besluttet at henvise sagen til anden afdeling.

III — Parternes påstande

Med de under den mundtlige forhandling tilføjede præciseringer lyder *sagsøgerens* påstand således:

— Kommissionens beslutning 81/692/EØF annulleres;

— Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstand:

— Afvisning, subsidiært frifindelse;

— Sagsøgeren tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

IV — Parternes anbringender og argumenter

Formaliteten

1. *Kommissionen* har gjort gældende, at den omtvistede beslutning, som er rettet til medlemsstaterne, og hvis varighed er ubegrænset, er generel. Sagsøgeren er umiddelbart berørt af beslutningen, fordi den ikke overlader de nationale myndigheder noget skøn. Derimod er sagsøgeren ikke individuelt berørt, idet denne i sin egenskab af aktieselskab er en selvstændig juridisk person i forhold til moderselskabet og datterselskaberne i de andre medlemsstater. Sagsøgeren hører ikke til en lukket og begrænset gruppe, hvis antal og nærmere identitet kunne fastslås allerede forud for beslutningens vedtagelse. Sagsøgeren er kun importør for Belgien, og Control Data-gruppen for den øvrige del af Fællesskabet. Der er intet, som forhindrer moderselskabet i at importere til Fællesskabet via andre selskaber end dem, der p.t. er medlemmer af gruppen, navnlig ikke til en medlemsstat, hvor der ikke i forvejen er etableret et firma i Control Data-gruppen.

Det sagsøgende firma har heroverfor anført, at det er eneimportør for Belgien og ligesom alle de øvrige importører af de i sagen omhandlede apparater tilhører Control Data-gruppen, hvis medlemmer alle er 100 % datterselskaber eller filialer af Control Data Corporation, der er eneproducent af apparaterne. Beslutningen berører derfor en bestemt og fast kategori af adressater, nemlig Control Data-grupper medlemmer i Fællesskabet. Dette fremgår af visse egenskaber, som er særegne for dem eller på grund af omstændigheder, som kendetegner dem i forhold til andre.

Realiteten

Første anbringende: undladelse af at anvende kriteriet »videnskabeligt instrument eller apparat«.

Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ved at nøjes med at fastslå i beslutningen, at den angår datamater, ikke blot har ladet nogle af de egenskaber hos datamaskinerne »Cyber«, som gør dem særligt egnede til videnskabelige formål, ude af betragtning, men heller ej har været opmærksom på smidigheden i Firenze-aftalens og Nairobi-protokollens bestemmelser. Det fremgår af den ovenfor nævnte af UNESCO udarbejdede vejledning og af Kommissionens eget indlæg i sag 72/77 (Universiteitskliniek Utrecht, dom af 2. 2. 1978, s. 189), at Firenze-aftalen og følgelig også de herom handlede bestemmelser i EF-retten må fortolkes så liberalt som muligt. Denne opfattelse modsiges ikke af den omstændighed, at den af UNESCO udstedte vejledning som illustration opregner en række eksempler på videnskabelige instrumenter, hvor datamaskiner ikke er medtaget, eftersom denne liste, som det hedder i vejledningen, »ikke er udtømmende«. Det samme gælder de forklarende bemærkninger i Toldfritagelsesudvalgets arbejdsdokument, ifølge hvilke det kun er *hovedreglen,* at datamaskiner ikke anses for videnskabelige instrumenter eller apparater.

Endvidere har Kommissionen ikke taget hensyn til dommen i ovennævnte sag 72/77, Universiteitskliniek Utrecht, hvori Domstolen kendte for ret, at udtrykket »videnskabeligt instrument eller apparat« i forordning nr. 1798/75's forstand »betegner et instrument eller apparat med objektive karakteristika, som gør det særligt egnet til ren videnskabelig forskning«. Det var denne dom og vedtagelsen af Nairobi-protokollen, som var den direkte anledning til den ændrede udformning af artikel 3 i forordning nr. 1798/75 i 1979.

Med en række eksempler har sagsøgeren henvist til, at videnskabsmænd, som er beskæftiget med højtudviklet forskning inden for atomfysik eller andre områder, benytter datamaskiner til at foretage komplicerede matematiske beregninger eller eksperimenter, som kan omfatte millioner af transaktioner. Sådanne beregninger kan på grund af deres omfang og komplicerede karakter ikke ske uden brug af datamaskiner. Visse grene af forskningen har først kunnet udvikle sig efter datamaskinens fremkomst. Eksempelvis bruges matematiske »modeller« til at simulere fysiske omstændigheder, som ikke kan fremkaldes eksperimentelt. En datamaskine, der anvendes ved forskning, skal kunne udføre matematiske operationer med en ekstrem præcision, såvel når der foretages mange som få operationer, og resultaterne skal foreligge så hurtigt, at det er forskningsindsatsen værd. Af denne grund er den videnskabelige forskning inden for visse områder utænkelig uden datamaskiner, som følgelig må betragtes som instrumenter, der anvendes til videnskabelig forskning.

Om en datamaskine er særligt egnet til videnskabelig eller erhvervsmæssig brug afhænger af maskinens fysiske struktur eller »arkitekturen« i dens »hardware« (materiel) og ikke dens »software«. »Software« programmerne er detaillerede ordrer, som indsættes i datamaskinen af brugeren, og som angiver de særlige operationer, datamaskinen skal udføre for at kunne foretage den beregning, brugeren ønsker. Selv om forskere anvender visse »software«-programmer, kan et videnskabeligt »software«-program i en kommerciel datamaskine ikke ændre ved maskinens fysiske egenskaber.

Desuden har sagsøgeren gjort gældende, at der findes en mindre, men særskilt og anerkendt type specialiserede datamaskiner, som er bestemt til det videnskabelige marked. Datamaskinerne »Cyber« har en række egenskaber, som gør dem særligt egnede til et videnskabeligt frem for erhvervsmæssigt formål, og disse egenskaber kan beskrives på følgende måde:

a) Arkitektur

Centralenheden foretager beregningerne særdeles hurtigt. Den står ikke i forbindelse med det ydre udstyr. Der findes ikke nogen »datakanaler«, som forbinder centralenheden med andre elementer end datamaskinens hukommelse. Centralenhedens eneste funktion er at behandle de data, som hidrører direkte fra hukommelsen. Centralenheden i datamaskinerne »Cyber« er derfor ikke indrettet til at foretage ombytninger og sammenligning af data, hvilket normalt kræves af datamaskiner, der er indrettet til erhvervsmæssig brug.

b) Orientering mod usædvanligt lange »ord«

Alle data i en datamaskine registreres i »bits«. Bits er samlet i klynger, som udgør den mindste enhed af data, som en datamaskine kan »adressere«.

I datamaskinerne »Cyber« er den mindste dataenhed, som datamaskinen kan »adressere«, et »ord« på 60 bits. Ord af denne længde, som kun findes i videnskabelige datamaskiner, er nødvendige for hurtigt og nøjagtigt at kunne registrere og behandle de lange og komplicerede tal, som repræsenterer de værdier, man støder på inden for den videnskabelige forskning. Datamaskinerne »Cyber« kan behandle sådanne tal eller værdier i en enkelt operation.

Det basisord, som datamaskinen »Cyber« kan sende, indeholder 60 bits. Når maskinen arbejder med den såkaldte »dobbeltpræcision«, står der 120 bits til rådighed til registrering af et enkelt tal eller en enkelt værdi. På denne måde kan der f.eks. registreres et tal med 200 cifre. Så store tal har man ikke brug for inden for erhvervslivet. I en datamaskine til erhvervsmæssig brug er det maksimale antal bits, der normalt står til rådighed til registrering af et enkelt tal, 32, eller ved dobbeltpræcision 64. Et tal, som kræver flere bits, kan ikke gøres til genstand for en nøjagtig registrering eller behandling i en datamaskine, som er indrettet til erhvervsmæssig brug. Den såkaldte »floating-point arithmetic«-ordning (regning med flydende komma), som findes i datamaskinerne »Cyber«, gør det muligt, når denne ordning kombineres med de usædvanligt lange ord i datamaskinerne »Cyber«, at foretage operationer på meget store og meget små tal, som omfatter mange cifre og mange nuller før eller efter decimalkommaet.

Sagsøgeren har anført, at disse egenskaber beror på datamaskinens fysisk konstruktion, som ikke kan ændres, og som er konstant, uanset hvilken form for »software«, der anvendes.

c) Ikke orienteret mod karakterer

De datamaskiner, der er indrettet til erhvervsmæssig brug, registrerer og sender normalt data i basisenheder på 8 bits, som kaldes »karakterer« eller »oktetter«. En karakter på 8 bits kan indeholde et simpelt tal, et bogstav eller et interpunktionstegn. Det er vigtigt for forretningsmænd at kunne behandle sådanne korte dataenheder, som er lette at oplagre, og sådanne datamaskiner siges at være orienteret mod »karakterer«. Datamaskinerne »Cyber« er orienteret mod at adressere ord og kan ikke, medmindre de særlig ændres dertil, adressere individuelle karakterer. Dette er en alvorlig hindring for erhvervsmæssige brugere. I datamaskinerne »Cyber« består karaktererne kun af 6 bits. Derfor kan de datamaskiner, som er indrettet til erhvervsmæssigt brug, og som har karakterer med 8 bits, behandle fire gange så mange »repræsentationer« (dvs. bogstaver, tal, interpunktionstegn eller symboler) som datamaskinerne »Cyber«. Brugeren inden for handelen har behov

for at kunne arbejde med flere repræsentationer end det er tilfældet inden for forskningen.

d) Ordresættet

Enhver datamaskine kan udføre et vist sæt eller en bestemt mængde instruktioner eller basisordrer, og ikke andre. Der er stor forskel på ordresættet i en »Cyber« datamaskine og i datamaskiner til et handelsmæssigt formål. De datamaskiner af fabrikatet »Cyber«, som blev leveret til de frie universiteter i Bruxelles, kan kun udføre 64 »ordrer«, mens en datamaskine til erhvervsmæssig brug vil kunne være udstyret med op til 256 ordrer. De fleste af de ordrer, der står til rådighed i en datamaskine af fabrikatet »Cyber«, vedrører operationer med hensyn til værdier (dvs. typisk videnskabelige dataprocesser) snarere end behandling og sammenligning af karakterer i datamaskinen. Det modsatte gælder for datamaskiner, som er indrettet til erhvervsmæssig brug. Datamaskinerne »Cyber« er særdeles effektive ved anvendelsen af »Fortran«, det vigtigste videnskabelige programmeringssprog, som hovedsagelig drejer sig om matematiske operationer, og kan kun i ringe omfang arbejde på grundlag af »Cobol«, det vigtigste programmeringssprog inden for handelen, der hovedsagelig vedrører overførsler af data i tekstform, også her gælder det omvendte for de datamaskiner, der er indrettet til erhvervsmæssig brug.

e) Hurtighed

En »Cyber« datamaskine udfører videnskabelige beregninger overordentlig hurtigt. Dens interne rytme eller arbejdscyklus er hurtig. Centralenheden er isoleret fra det ydre udstyr, og datamaskinens ordrer er begrænset til aritmetiske og logiske operationer vedrørende tal eller værdier, som er registreret i maskinen i meget lange ord, hvoraf hver enkelt kan indeholde en væsentlig eller kompliceret værdi. Kombinationen af disse egenskaber gør det muligt at opnå hurtige og nøjagtige resultater ved matematiske beregninger, som er overmåde komplicerede. Hurtighed er for forskeren ikke blot et spørgsmål om bekvemmelighed, men kan være afgørende for, om en bestemt forskningsundersøgelse overhovedet bør foretages.

Det er disse egenskaber, der gør, at datamaskinerne »Cyber« er overordentligt velegnede til at løse opgaver inden for visse områder af den videnskabelige forskning, hvor hurtighed og præcision er en afgørende forudsætning for forskningen.

Kommissionen erkender, at den ikke hidtil har betragtet datamaskiner som videnskabeligt apparatur, medmindre de har været inkorporeret i et udstyr, der som helhed har kunnet betegnes som et videnskabeligt instrument. Efter Kommissionens opfattelse kan datamaskiner ikke betragtes som videnskabelige instrumenter, fordi de ikke kan bestemme, måle, ændre eller behandle nogen fysisk dimension eller egenskab. Kommissionen udelukker dog ikke, at datamaskinerne eventuelt vil kunne betegnes som videnskabelige instrumenter, såfremt de er tilført væsentlige ændringer eller tilføjelser, der gør dem særligt egnede til forskning eller undervisning, således som det er angivet i Toldfritagelsesudvalgets forklarende bemærkninger. Denne mulighed har Kommissionen imidlertid ikke hidtil benyttet sig af, og den er ikke i stand til at angive, efter hvilke nærmere kriterier det bør ske.

Kommissionen afviser ikke, at datamaskinerne bidrager til den videnskabelige forskning og nægter ej heller, i forbin-

delse med drøftelsen af spørgsmålet om datamaskinerne »Cyber«'s særlige egenskaber, at det er en fremragende og universel datamaskine, som kan udføre komplicerede beregninger, og som derfor er velegnet til videnskabelige beregninger. Kommissionen mener imidlertid, at datamaskinen også er velegnet inden for andre områder, hvor der er behov for at kunne foretage komplicerede, nøjagtige og hurtige beregninger.

Sagsøgerens beskrivelse af datamaskinernes egenskaber kommenterer Kommissionen på følgende måde:

a) *Materiellets orientering mod ord og præcision*

Alle anvancerede datamaskiner anvender den nævnte metode, der snarere går på ord end på tegn. Denne metode — og den præcision, som metoden muliggør — er altså ikke noget særligt for datamaskinen »Cyber«, men en almindeligt forekommende egenskab ved datamaskiner.

b) *Regning med flydende komma*

På nuværende tidspunkt kan næsten alle datamaskiner regne med flydende komma. Denne teknik er så udbredt, at den endog anvendes i visse lommeregnemaskiner.

c) *Ordresæt og programmeringen*

Alle datamaskiner fungerer på grundlag af særlige ordrer og programmer. Datamaskinen »Cyber« er ganske vist væsentligt bedre egnet til at udføre videnskabelige beregninger end administrative opgaver. Producenten har imidlertid indrettet den sådan, at den også kan anvendes i forbindelse med forskellige programmeringssprog, navnlig »Fortran« (Formula Translation), som bruges til videnskabelige beregninger, samt »Cobol« (Common Business Oriented Language), som bruges inden for erhvervslivet. Dette viser, at datamaskinen »Cyber« ligesom andre datamaskiner er universel, afhængig af hvilket programmeringssprog, der anvendes.

Andet anbringende: Utilstrækkelig begrundelse.

Sagsøgeren har gjort gældende, at beslutningens begrundelse ikke opfylder traktatens begrundelseskrav. I beslutningen nøjes Kommissionen med at angive, at de omhandlede apparater er datamater, og den har i øvrigt blot indsat en kortfattet og stereotyp formulering identisk med den, den har benyttet i en halv snes andre beslutninger. Ud fra tidligere beslutninger antog sagsøgeren, at det blot ikke var anerkendt endnu, at datamaskiner som sådanne kunne have videnskabelig karakter, hvilket imidlertid ikke fritog Kommissionen fra dens pligt til at informere sagsøgeren i selve beslutningen, så meget desto mere når det sagsøgende firma fastholdt, at dets datamaskiner var forskellige fra de fleste andre fabrikater. Kommissionen ville — enten i den forordning, Kommissionen udstedte eller i begrundelsen til de tidligere beslutninger — have kunnet oplyst parterne om dens grunde til at anse datamaskiner for at være udelukket fra toldfri import, og herunder endvidere begrundet sin politik ud fra Firenze-aftalens og Nairobi-protokollens formål og ordlyd og ud fra bestemmelserne i EF-retten. Når Kommissionen anfører, at den kortfattede begrundelse skyldtes, at beslutningen var rettet til medlemsstaterne, som deltog i proceduren forud for

dens vedtagelse og derfor måtte være bekendt med Kommissionens politik, overser den helt, at sagsøgeren er umiddelbart og individuelt berørt af beslutningen.

Kommissionen erkender, at beslutningens begrundelse er kort, men fastholder at den er tilstrækkelig. Beslutningens adressater, medlemsstaterne, deltog nemlig i proceduren forud for beslutningens vedtagelse og var derfor fuldt ud bekendt med baggrunden for Kommissionens stillingtagen. Endvidere fremgår det af selve stævningen, at det sagsøgende firma har et omfattende kendskab til Kommissionens politik, om end det selv mener, at dets egne datamaskiner ikke kan sidestilles med almindelige datamaskiner.

Tredje anbringende: Mangler ved proceduren.

Sagsøgeren har anført, at proceduren i henhold til forordning nr. 2784/79 adskiller sig afgørende fra den, der gælder f.eks. i konkurrencesager, idet den hverken giver mulighed for at udveksle synspunkter, eller giver sagsøgeren lejlighed til at udtale sig om eventuelle omtvistede punkter, ja ikke engang mulighed for at afgive supplerende forklaringer, før afgørelsen træffes.

Kommissionen har heroverfor anført, at den har iagttaget samtlige de proceduremæssige forskrifter, der er fastsat i forordningerne, og at sagsøgeren, som har indgivet ansøgningen om toldfritagelse, har fremlagt en række omfattende dokumenter i sagen og følgelig har haft rig lejlighed til at gøre sine synspunkter gældende.

V — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 16. december 1982 har sagsøgeren ved Ian S. Forrester, bistået af C. Jackson som teknisk ekspert, og Kommissionen ved R. Wainwright som befuldmægtiget, bistået af Barbera, Det fælles Forskningscenter i Ispra, som befuldmægtiget, afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Domstolen.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 3. februar 1983.

Præmisser

1 Ved stævning indgået til Domstolens justitskontor den 23. november 1981 har firmaet Control Data Belgium NV SA i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning 84/692 af 10. august 1981, der fastslår, at indførsel af apparaterne (datamaskiner) »Control Data-Cyber 170-720« og »Cyber 170-750« ikke kan ske med fritagelse for told efter den fælles toldtarif (EFT L 252, s. 36).

2 Denne beslutning blev truffet i henhold til Rådets forordning nr. 1798/75 af 10. juni 1975 om fritagelse for told efter den fælles toldtarif ved indførsel af uddannelsesmæssigt, videnskabeligt eller kulturelt materiale (EFT L 184, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 1027/79 af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 1) og Kommissionens forordning nr. 2784/79 af 12. december 1979 om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 1798/75 (EFT L 318, s. 32). De nævnte forordninger skulle sikre, at Fællesskabet anvender den inden for UNESCO's rammer indgåede aftale vedrørende import af genstande af uddannelsesmæssig, videnskabelig eller kulturel art, som blev vedtaget i Firenze i juli 1950 (United Nations Treaty Series, Vol. 131, s. 25), og som er suppleret ved Nairobi-protokollen, vedtaget den 26. november 1976 og godkendt ved Rådets afgørelse 79/505 af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 13).

3 I artikel 3 i ovennævnte forordning nr. 1798/75 fra Rådet, som ændret ved forordning nr. 1027/79, bestemmes det, at »videnskabelige instrumenter og apparater«, som udelukkende indføres i ikke-erhvervsmæssigt øjemed, under nærmere angivne betingelser kan fritages for told efter den fælles toldtarif. Ved »videnskabelige instrumenter og apparater« forstås efter artikel 3, stk. 3, »apparater eller instrumenter, som i kraft af deres objektive tekniske kendetegn og de resultater, de gør det muligt at opnå, udelukkende eller hovedsageligt er egnede til brug ved videnskabeligt arbejde«.

4 Da Kommissionen ved forordning nr. 2784/79 udstedte gennemførelsesbestemmelserne til Rådets forordning nr. 1798/75, præciserede den de nævnte definitioner yderligere. Ifølge forordningens artikel 5 »forstås ved et videnskabeligt instruments eller apparats 'objektive tekniske kendetegn' kendetegn, der fremkommer som et resultat af konstruktionen af det pågældende instrument eller apparat eller ved tilpasninger af instrumentet eller apparatet i forhold til et standardinstrument eller apparat, og som gør det muligt at opnå større præstationer ... [end ved] sædvanlig industriel eller erhvervsmæssig brug«. Er det på grundlag af disse objektive tekniske kendetegn ikke muligt klart at afgøre, om der foreligger et videnskabeligt instrument eller apparat, skal der efter artikel 5 foretages en undersøgelse af, til hvilke formål instrumenter eller apparater af den pågældende art sædvanligvis anvendes

inden for Fællesskabet. Viser denne undersøgelse, at det instrument eller apparat, som ønskes indført toldfrit, hovedsagelig anvendes til videnskabelige formål, anses det for at være af videnskabelig karakter.

5 Ifølge gennemførelsesforordningens artikel 7 træffes beslutningen om den toldfri import af den kompetente nationale myndighed, såfremt den råder over de nødvendige oplysninger til at afgøre, om det foreliggende instrument eller apparat må anses for videnskabeligt. I modsat fald videresendes anmodningen om toldfritagelse til Kommissionen, som søger indhentet en udtalelse fra medlemsstaterne, og som forelægger sagen for en ekspertgruppe, sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne, såfremt en af medlemsstaterne gør indsigelse mod toldfri import. Ansøgningen behandles da af ekspertgruppen, som træder sammen inden for rammerne af Toldfritagelsesudvalget, og på grundlag af dennes indstilling træffer Kommissionen en beslutning, som skal meddeles alle medlemsstater.

6 Det fremgår af sagen, at de to frie universiteter i Bruxelles indgik en leasingkontrakt med sagsøgeren vedrørende to datamaskiner af mærkerne Cyber 170-720 og Cyber 170-750, begge fremstillet i De forenede Stater. På universiteternes vegne indgav sagsøgeren den 6. august 1980 en ansøgning til det belgiske toldvæsen om toldfri indførsel af datamaskinerne. Ansøgningen blev vedlagt en omfattende dokumentation, som sagsøgeren efter samtaler med de belgiske myndigheder yderligere supplerede.

7 Ansøgningen blev sammen med sagens akter af de belgiske myndigheder videresendt til Kommissionen i medfør af artikel 7 i ovennævnte forordning nr. 2784/79. Da tre medlemsstater gjorde indsigelse mod at betegne de to datamaskiner som videnskabelige, forelagde Kommissionen sagen for Toldfritagelsesudvalget, på grundlag af hvis indstilling den herefter traf den beslutning, som er omtvistet i den foreliggende sag.

8 Beslutningen støttes udelukkende på, at de i sagen omhandlede to datamaskiner ikke har videnskabelig karakter. Det hedder herom i de relevante betragtninger til beslutningen:

»det fremgår af denne undersøgelse, at det drejer sig om datamater;

apparaterne har ikke de objektive kendetegn, som gør dem særligt egnet til videnskabelig forskning; apparater af denne art anvendes i øvrigt især til ikke-videnskabelige formål; den måde, hvorpå apparaterne anvendes i det foreliggende tilfælde, er ikke nok til at give dem karakter af videnskabelige apparater; de kan derfor ikke anses for at være videnskabelige apparater; det er af denne grund ikke berettiget at tillade de omhandlede apparater indført toldfrit.«

Formaliteten

9 Kommissionen har påstået sagen afvist under henvisning til, at beslutningen er rettet til medlemsstaterne og ikke berører sagsøgeren individuelt i den i traktatens artikel 173, stk. 2, anførte forstand. I den forbindelse har Kommissionen endvidere understreget beslutningens generelle karakter. Den har anført, at beslutningen ikke udelukkende vedrører importen af de to datamaskiner til Belgien, men vedrører import af enhver datamaskine af en af de to modeller til hele Fællesskabet. Som følge heraf er det kun producenten af datamaskinerne eller »Control Data Group« i dennes egenskab af eneimportør til Fællesskabet, der er søgsmålsberettiget efter artikel 173, stk. 2. Ingen af de enkelte medlemmer af denne koncern kan efter Kommissionens opfattelse anlægge sag i henhold til artikel 173.

10 Denne påstand kan ikke tages til følge. Det sagsøgende firma er et 100 % datterselskab af produktionsselskabet Control Data Corporation of Minneapolis. Det sagsøgende selskab er eneimportør for Belgien, og det er dette selskab, som har indgivet den ansøgning, som ligger til grund for den omtvistede beslutning. Under disse forhold ville det være urimeligt formalistisk at stille krav om, at sagen skulle indbringes for Domstolen af moderselskabet, eller at sagsøgeren skulle handle i forening med de øvrige datterselskaber, som også importerer datamaskinerne til Fællesskabet.

Realiteten

11 Sagsøgeren har i det væsentlige påberåbt sig følgende to anbringender:

a) tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter;

b) tilsidesættelse af de EØF-retsforskrifter, hvori begrebet »videnskabeligt instrument eller apparat« er nærmere defineret.

a) Tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter

12 For det første har sagsøgeren gjort gældende, at beslutningen ikke er tilstrækkeligt begrundet. Det anføres, at de ovenfor citerede betragtninger til beslutningen anvender en fast, stereotyp formulering, som genfindes i alle de beslutninger vedrørende datamaskiner, som Kommissionen har truffet siden forordningerne fra 1979 trådte i kraft. Denne særdeles knappe begrundelse tager overhovedet ikke hensyn til de omhandlede datamaskiners særlige kendetegn, som er omfattende dokumenteret af sagsøgeren, i vidt omfang på grundlag af tekniske analyser.

13 Kommissionen har erkendt, at begrundelsen i beslutningens betragtninger er kortfattet, men den mener, at den er tilstrækkelig. Beslutningens adressater, medlemsstaterne, deltog nemlig i proceduren forud for dens vedtagelse og var derfor fuldt ud bekendt med baggrunden for Kommissionens stillingtagen. Endvidere fremgår det efter Kommissionens opfattelse af det sagsøgende firmas egne argumenter, at firmaet har et omfattende kendskab til Kommissionens politik, om end det er af den opfattelse, at dets egne datamaskiner ikke kan sidestilles med almindelige datamaskiner.

14 I den forbindelse bemærkes, som Domstolen flere gange har understreget, at når det i traktatens artikel 190 pålægges Kommissionen at begrunde sine beslutninger, er det ikke blot af formelle grunde, men også for at gøre det muligt for parterne at forsvare deres rettigheder, give Domstolen mulighed for at foretage en retlig kontrol og medlemsstaterne og alle interesserede borgere mulighed for at få kendskab til de omstændigheder, hvorunder Kommissionen har anvendt traktaten.

15 Det er således ikke tilstrækkeligt, at medlemsstaterne som adressater for beslutningen, i kraft af deres deltagelse i den procedure, der går forud for beslutningens vedtagelse, har kendskab til dens grunde, og at sagsøgeren som umiddelbart og individuelt berørt kan udlede disse grunde ved at sammenholde beslutningen med tilsvarende forudgående beslutninger. Sagsøgeren skal også reelt have mulighed for at forsvare sine interesser og Domstolen skal have grundlag for at foretage en effektiv prøvelse på grundlag af beslutningens begrundelse. Spørgsmålet om, hvorvidt beslutningens begrundelse opfylder disse krav, findes i den foreliggende sag mest hensigtsmæssigt at kunne undersøges under punkt b.

16 For det andet har sagsøgeren anført, navnlig under henvisning til de stereotype begrundelser, som Kommissionen har anvendt, at den procedure, Kommissionen i praksis følger i sådanne sager, klart er utilstrækkelig, da den hverken gør det muligt at udveksle synspunkter eller giver parterne adgang til at udtale sig om eventuelle omtvistede punkter, og heller ikke giver dem lejlighed til at afgive yderligere forklaringer, før beslutningen træffes.

17 Denne del af det første anbringende må forkastes. Som sagsøgeren selv har erkendt, har Kommissionen fulgt den procedure, der er foreskrevet i fællesskabsreglerne. Endvidere fremgår det klart, at den fulgte procedure gjorde det muligt for det sagsøgende firma at fremsætte alle sine argumenter vedrørende de omhandlede datamaskiners videnskabelige karakter i de dokumenter, firmaet indleverede til de belgiske myndigheder, og som endvidere forelå såvel for Toldfritagelsesudvalget som for Kommissionen.

b) Tilsidesættelse af de fællesskabsregler, hvori begrebet »videnskabeligt instrument eller apparat« er nærmere defineret

18 Sagsøgeren har herom gjort gældende, at Kommissionen helt har undladt at tage hensyn til de to datamaskiners særlige kendetegn, som fuldt ud gør det berettiget at kvalificere dem som videnskabelige instrumenter eller apparater ifølge retsforskrifterne i de gældende EØF-regler. Sagsøgeren kræver således ikke blot, at den omtvistede beslutning annulleres, men også at det i dommen konstateres, at datamaskinerne har videnskabelig karakter.

19 En sådan konstatering kan Domstolen ikke behandle inden for rammerne af et annullationssøgsmål. Derimod påhviler det den at efterprøve, hvorvidt de af Kommissionen anvendte kriterier er i overensstemmelse med fællesskabsreglerne, og hvorvidt Kommissionen ved anvendelsen af disse kriterier har taget hensyn til de objektive kendetegn hos de datamaskiner, beslutningen vedrører. Der skal derfor i det følgende foretages en undersøgelse af disse kriterier, som dels fremgår af selve beslutningen dels af de forklaringer, som Kommissionen har afgivet under sagen ved Domstolen.

20 I den omtvistede beslutning fastslås det først, at de omhandlede apparater er datamater, og dernæst at de ikke har de objektive kendetegn, som gør dem særligt egnede til videnskabelig forskning, samt at apparater af den pågældende art især anvendes til ikke-videnskabelige formål. Det fremgår ikke klart af beslutningen, om dette udsagn skal forstås som gældende for datamaskiner i almindelighed eller særligt gælder for de to i sagen omhandlede modeller. Under sagens behandling ved Domstolen har Kommissionen imidlertid anført, at i hvert fald den sidste del af udsagnet skal forstås som gældende for datamaskiner i almindelighed, og at ingen datamaskine i sig selv efter Kommissionens opfattelse kan anses for at have videnskabelig karakter, medmindre den indgår i et større samlet anlæg, der som helhed har videnskabelig karakter.

21 Kommissionen har anført, at en datamaskine ikke er noget videnskabeligt »instrument«, fordi den ikke kan bestemme, måle, ændre eller behandle nogen fysisk dimension eller egenskab. Da en beregning ikke i sig selv udgør noget videnskabeligt arbejde, må det efter Kommissionens opfattelse også af denne grund afvises, at der er tale om et »videnskabeligt« instrument eller apparat.

22 Sagsøgeren har hertil indvendt, at den moderne videnskab har gjort sådanne definitioner totalt forældede. Inden for flere områder, navnlig teoretisk fysik og teoretisk kemi, er datamaskinen reelt forskerens eneste værktøj, og grundlaget for forskningsresultaterne er de uhyre komplicerede ligninger, som det kun er muligt at løse på nogenlunde rimelig tid ved hjælp af en datamaskine.

23 Der bør gives sagsøgeren medhold i disse argumenter. De ovenfor nævnte bestemmelser i fællesskabsreglerne giver ikke støtte for den indskrænkende fortolkning, som Kommissionen har anvendt. Hverken etymologisk eller efter almindelig sprogbrug er der nemlig grundlag for de snævre definitioner af ordene »instrument« eller »apparat«, som Kommissionen har opstillet.

24 Desuden har Kommissionen gjort gældende, at når det er muligt at kvalificere en datamaskine som et videnskabeligt apparat, skyldes det dens »anvendelsesprogrammel« (application software) og ikke dens »fysiske udformning«

(»hardware«) eller dens »systemprogrammel« (system software). Kommissionen har i denne forbindelse foretaget en sammenligning med et missil. Et tomt missil vil aldrig kunne betragtes som et videnskabeligt apparat. Først når man anbringer videnskabelige instrumenter i missilet, vil det få et videnskabeligt formål. Anvendelsesprogrammellet kan imidlertid skiftes ud ligesom instrumenterne i missilet. Også af denne grund vil en datamaskine aldrig i sig selv kunne betragtes som et videnskabeligt apparat.

25 Heroverfor anføres det af sagsøgeren, at det er datamaskinerne Cyber's fysiske udformning, der gør dem særlig egnet til videnskabelige formål. De er bygget til at kunne løse særdeles komplicerede matematiske beregninger med en præcision og en hurtighed, som en gennemsnitsbruger inden for erhvervslivet aldrig vil få brug for. På den anden side er de indrettet på en måde, der gør dem særligt uegnede til at behandle eller sammenligne større mængder oplagrede data, hvilket er den form for opgaver, en bruger inden for erhvervslivet oftest har behov for at løse. Hvad angår anvendelsesprogrammellet kan datamaskinerne Cyber i vidt omfang arbejde på grundlag af det vigtigste videnskabelige programmeringssprog, »Fortran« (Formula translation). I hver enkelt datamaskine er der endog en særlig del, som udelukkende er forbeholdt sådanne programmer. På den anden side kan datamaskinerne Cyber kun i ringe omfang arbejde på grundlag af det vigtigste programmeringssprog til erhvervsmæssig brug, »Cobol« (Common business oriented language). Endelig er de konstrueret således, at man ikke, så længe programmet kører, kan afbryde det og indlæse nye data, hvilket er væsentligt for den, der bruger datamaskinen i erhvervsmæssigt øjemed. Af alle disse grunde bestrider sagsøgeren den opfattelse, Kommissionen har gjort gældende, hvorefter kun anvendelsesprogrammellet kan give datamaterne videnskabelig karakter.

26 Over for disse modstridende synspunkter finder Domstolen ikke, at den kan udelukke, at et kriterium baseret på forskellen mellem en datamaskines fysiske udformning (»hardware«) og dens programmel (»software«) vil kunne være i overensstemmelse med fællesskabsreglerne for toldfritagelse af videnskabelige instrumenter og apparater. Hverken den anfægtede beslutnings begrundelse eller parternes indlæg under retsforhandlingerne giver imidlertid Domstolen grundlag for at fastslå, at Kommissionen har anvendt et sådant præcist kriterium, da den traf beslutningen. Ej heller kan Domstolen på det foreliggende grundlag fastslå, at Kommissionen, såfremt den anvendte et sådant kriterium, tog tilstrækkeligt hensyn til de to datamaskiners objektive kendetegn så vel i henseende til deres fysiske udformning som til deres systemprogrammel.

27 For det tilfælde, at Domstolen måtte antage, at en datamaskine i sig selv kan kvalificeres som et videnskabeligt instrument eller apparat, har Kommissionen gjort gældende, at datamaskinerne Cyber ikke besidder de hertil nødvendige særlige kendetegn. Normalt har datamaskiner et bredt anvendelsesområde. De kan bruges såvel i erhvervslivet som til videnskabeligt arbejde og anvendes i praksis hovedsageligt i erhvervsmæssigt øjemed. Datamaskinerne Cyber er uden tvivl særdeles velegnede til videnskabelige beregninger, fordi de kan foretage komplicerede udregninger præcist og hurtigt, men de er lige så velegnede til erhvervsmæssig brug, navnlig hvor der benyttes en avanceret teknologi. Ganske vist er de ikke lige så egnede til at løse administrative opgaver inden for erhvervslivet, men kan dog bruges til dette formål og må derfor betragtes som maskiner med et bredt anvendelsesområde.

28 Dette bekræftes efter Kommissionens opfattelse af den omstændighed, at de i sagen importerede datamaskiner også anvendes til løsning af administrative opgaver ved de frie universiteter i Bruxelles. Kommissionen oplyser i den forbindelse, at blandt de 13 datamaskiner af fabrikatet Cyber, som hidtil er importeret til Frankrig, bruges kun 4 hovedsageligt til forskning, 6 til teknisk administration og videnskabelige beregninger, mens de øvrige 3 anvendes til forskellige formål, bl.a. bogføring, fakturering og lønudbetaling.

29 Også bedømmelsen af disse yderligere argumenter, som Kommissionen har fremført, må ske ud fra de bestemmelser i EF-retten, som er nævnt ovenfor. Bortset fra den sondring mellem videnskabelig forskning og opgaver inden for den avancerede teknologi, som Kommissionen har gjort gældende, men ikke nærmere præciseret, ses det ikke, at de nævnte argumenter udelukker, at de omhandlede datamaskiner kvalificeres som apparater, der »hovedsageligt er egnede til brug ved videnskabeligt arbejde« (artikel 3, stk. 3 i forordning nr. 1798/75) eller som gør det muligt »at opnå større præstationer ... [end ved en] sædvanlig industriel eller erhvervsmæssig brug« (artikel 5 i forordning nr. 2784/79).

30 Hvad angår undersøgelsen af, til hvilke formål de pågældende apparater normalt anvendes — en undersøgelse, der ifølge artikel 5 i forordning nr.

2784/79 skal foretages, såfremt det på grundlag af det importerede apparats objektive tekniske kendetegn ikke er muligt klart at afgøre, om apparatet har videnskabelig karakter — bemærkes, at denne undersøgelse skal foretages for hele Fællesskabet og ikke kun en enkelt medlemsstat. Efter samme artikel er det endvidere tilstrækkeligt til at anse det pågældende instrument eller apparat for at have videnskabelig karakter, at undersøgelsen viser, at det »hovedsagelig anvendes til videnskabelige formål«.

31 Det må herefter konkluderes, at hverken den omtvistede beslutnings begrundelse eller de argumenter, som Kommissionen har fremført under retsforhandlingerne, giver Domstolen grundlag for at fastslå, at Kommissionen ved beslutningens vedtagelse har anvendt præcise kriterier, der kan forenes med de gældende fællesskabsregler, og således har taget tilstrækkeligt hensyn til de to datamaskiners særlige objektive kendetegn.

32 Af denne grund bør den trufne beslutning annulleres og spørgsmålet bør hjemvises til Kommissionen til fornyet behandling.

Sagens omkostninger

33 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, tilpligtes den part, som taber sagen, at afholde sagens omkostninger. Da Kommissionen har tabt sagen, tilpligtes denne at afholde omkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. **Kommissionens beslutning 81/692 af 10. august 1981, der fastslår, at indførsel af apparaterne »Control Data — Cyber 170-720; Cyber 170-750« ikke kan ske med fritagelse efter den fælles toldtarif (EFT L 252, s. 36), annulleres.**

2. Kommissionen bærer sagens omkostninger.

Pescatore Due Bahlmann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. marts 1983.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl
Ekspeditionssekretær

P. Pescatore
Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 3. FEBRUAR 1983 [1]

Høje Domstol.

Control Data Belgium NV SA (i det følgende benævnt: sagsøgeren) er et 100 % datterselskab af Control Data Corporation, et amerikansk selskab, der sammen med medlemmer af denne koncern fremstiller datamaskiner. Sagsøgeren har eneret til at importere sådanne datamaskiner til Belgien med henblik på videresalg eller leasing. I 1980 indgik Université Libre de Bruxelles og Vrije Universiteit Brussel en leasingkontrakt med sagsøgeren vedrørende to datamaskiner, som er kendt under betegnelserne Control Data Cyber 170-270 og 170-750, for maskinernes sædvanlige levetid.

Den 6. august 1980 ansøgte universiteterne de belgiske toldmyndigheder om toldfritagelse af de to datamaskiner (imellem hvilke jeg ikke i denne forbindelse foretager nogen sondring) i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1798/85 (EFT L 184 af 15. 7. 1975, s. 1), som ændret ved forordning (EØF) nr. 1027/79 (EFT L 134 af 31. 5. 1979, s. 1) og Kommissionens forordning nr. 2784/79 (EFT L 318 af 13. 12. 1979, s. 32). De belgiske myndigheder mente sig ikke i stand til at afgøre, om de omhandlede datamaskiner var videnskabelige instrumenter eller apparater, eller om der inden for Fællesskabet for tiden fremstilles instrumenter eller apparater af tilsvarende videnskabelig værdi. De

1 — Oversat fra engelsk.